

קובץ דפי עבודה בנושא:

חגי תשרי



לימוד נעים, משמעותי ומשמח!



"ובשופר גדול יתקע וקול דממה דקה ישמע"

הרב שלמה זווין



1. מהו המאפיין של רגעי הקודש שחווה האדם? הסבירי.

2. מהו השיא של רגעי הקודש שחווינו כציבור בעברנו? האם מעמד זה כלל תפילות ותחינות ארוכות?

3. תארי את הפער הקיים בין האופן בו אנו פונים לה' ביום הכיפורים ובין האופן בו פנו אליו בזמן המקדש

4. "כיון דלזכרון הוא כפנים דמי"

ע"פ דברי חז"ל אלה, הסבירי את ההשוואה בין שופר לבין יום הכיפורים. איזו נקודת השוואה נוספת קיימת ביניהם?

5. "אין קטגור נעשה סנגור"-הסבירי דברים אלה של חז"ל.

מיהו הקטגור ע"פ דברי הרב זווין וכיצד בכ"ז, ימצא האדם סנגור לעצמו?

6. מהו הסוד הגלום בקולות הפשוטים של השופר?

7. "...הקל קול יַעֲקֹב וְהִדְדִים יָדֵי עֲשׂוּ" (בראשית כ"ז, כ"ב)

א. כיצד בא לידי ביטוי קולו של יעקב, ומהן "ידי עשיו" שלנו?

ב. מהי פעולתו של קול השופר שאנו שומעים אחת בשנה?

8. כיצד יהיה השופר בעל משמעות, מעבר לאותו הרגע בו אנו שומעים את התקיעות?



שופרות – הראי"ה קוק



1. רבנו סעדיה גאון מביא 10 טעמים לתקיעת שופר.

הטעם התשיעי: "להזכירנו קיבוץ נדחי ישראל, ולהתאוות אליו כמו שנאמר: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור" וכו' (ישעיה כ"ג)

הסבירי על פי דברים אלה של רס"ג את הטעם לתקיעת שופר.

2. "יתקע בשופר גדול..."

מדוע מציין הנביא ישעיהו שהשופר יהיה גדול?

3. כיצד מגדיר הרב קוק את השלב בגאולה ?

4. מהו השופר הגדול? האם קיים במציאות? הסבירי

5. "זהו השופר הבינוני הרגיל"

מה מאפיין את האנשים השייכים ל"שופר" זה?

6. א. מה עושים כאשר יש רק שופר קטן ופסול?

ב. מה מבטא שופר זה בהתייחסותם של האנשים לגאולה?

ג. מי "תוקע" בשופר הקטן והפסול, תארי את המציאות הנרמזת בדברים אלה. (התייחסי לדוגמאות שבמאמר)

7. "כל שהוא מין קללה אין מברכיו עליו" (ברכות ו', ד')

על מה לא מברכים בתהליך הגאולה? הסבירי מדוע.

8. מהי תפילתנו, בעניין השופרות בהם "יתקע" ה'?

מה אומר לנו ראש השנה? - הרב יונתן זקס



1. הרב זקס קובע בפתיחת המאמר: "גאונותה של היהדות טמונה בין היתר בכך שהיא נוטלת אמיתות נצחיות ומתרגמת אותן לחוויות מעשיות הנחוות על ציר הזמן".

מהו יחודה של היהדות (התייחסי בדבריך למילים המודגשות), ובמה היא שונה מהתרבויות האחרות?

הרב זקס מונה עשרה דברים -עשר אמיתות, אותם אומר לנו ראש השנה:

הדבר הראשון

2. מהי האמת הראשונה שמלמד אותנו ראש השנה, ומהי המסקנה המתבקשת מכך?

3. הרב זקס מביא מתוך תפילת: "ונתנה תוקף" משפט המבטא אמת זו.

צטטי את הביטויים המציינים שחיי האדם קצרים.

הדבר השני

4. מהי המתנה אותה קבלנו מאת הבורא, וכיצד לומד זאת הרב זקס מהלשון של תפילת הימים הנוראים: "זכרנו

לחיים...?"

5. במה שונה התייחסות היהדות הרואה בכך מתנה, מהתייחסותן של הדתות האחרות?

הדבר השלישי

6. מה ניתן ללמוד מכך שלאדם יש אפשרות של חזרה בתשובה? הסבירי.

7. "איננו נתונים בצבת החטא. איננו בובות בידי כוחות כלכליים, דחפים פסיכולוגיים או גנים..."

הסבירי כיצד דוגמאות אלה שוללות את החופש.

הדבר הרביעי

8. "זה היום תחילת מעשיך..." (מתוך תפילת ראש השנה)

מה מלמדת אותנו העובדה שה' יתברך מתוך אהבתו את ברואיו, ברא את העולם, והמציאות אינה פרי המקרה העיוור?

9. כיצד בא לידי ביטוי היחס האוהב שנותן לנו הבורא?

הדבר החמישי

10. "סבלם של אבותינו מרחף על פני תפילותינו"

א. תני דוגמא לסבל של עם ישראל במהלך הדורות שבה לידי ביטוי בתפילות הימים הנוראים.

ב. לאור דברים אלה הבאים לידי ביטוי בתפילות ראש השנה, מהי מציאות החיים בעולם על פי דרך היהדות?

11. מה אומרת היהדות בעניין ימות המשיח, ומה סייע לנו כיהודים בכל הנדודים והסבל שעברנו?



הדבר השישי

12. מה ניתן ללמוד מכך שטובלים את התפוח ואת החלה בדבש? התייחסי בדבריך לדבר החמישי שמלמד הרב זקס.

13. מהו ה"דבש" בחיי היהודי-מה גורם לנו לשמוח? הסבירי ותני דוגמאות.

14. "ליהדות גישה אחרת לגמרי"

מהי גישת היהדות להנאות החיים?

הדבר השביעי

15. "עיקר העיקרים הוא שהאדם חייב ליצור את עצמו". הסבירי עפ"י הרב זקס מהי מהותה של התשובה?

16. "בראש השנה אנו צועדים צעד לאחור ומתבוננים ב"ד חיינו"

הסבירי את המשל ואת משמעותו.

הדבר השמיני

17. בתפילת הזיכרונות בראש השנה אנו אומרים בין יתר הפסוקים: "...זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך..."

מהו חסד הנעורים העומד לנו בבואנו לפני ה' בימים הנוראים?

הדבר התשיעי

18. מהו המקור לגדלותנו בהיותנו יהודים? הסבירי.

הדבר העשירי

19. "וַיִּצְרֶה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה וַיַּפֵּחַ בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (בראשית ב', ז') פסוק זה מבטא את שני המרכיבים שבאדם. כיצד בא הדבר לידי ביטוי בתקיעת השופר ?

20. מהי האמירה לאדם, הנובעת מהיותו מורכב מעפר ומנשמה שהיא חלק אלוה ממעל?

21. מהו שורש הביטוי "תפילה" וכיצד בא לידי ביטוי בראש השנה?

22. מהו המטען המלווה את האדם שחוה את ראש הנשנה במלוא משמעותו?



דרך חוטאים ודרך חטאים- הרב סלובייצ'יק, עמ' 14-15

1. הרב סלובייצ'יק מתאר במאמרו שני סוגים של תשובה:

עני ע"פ פסקאות 4-5

א. תשובה א' (הבסיסית): _____

הגדרה: _____

פרישה מ: _____

ב. תשובה ב' (המעולה יותר): _____

הגדרה: _____

פרישה מ: _____

2. בפסקה השנייה מזכיר הרב סלובייצ'יק את הברייתא במסכת סנהדרין .

א. על פי הברייתא, מה נדרש לעשות האדם החוזר בתשובה ע"מ שיהיה כשר לעדות?

ב. לאיזה סוג של תשובה זה מתאים? _____

3. "יעזוב רשע דרכו ואיש אוון מחשבותיו"

מהו התיקון הנדרש מהאדם השב בתשובה ע"פ דברי הפסוק? התייחסי למילים המודגשות.

4. קראי את הפסקה האחרונה . כתבי דוגמא מחיי היומיום בעניין "פרישה מדרך חטאים"



מצוות סוכה - היבטים רעיוניים של הסוכה ומשמעותה

הרב יעקב אריאל - עמוד 28

פסקה ראשונה-

1 א. איזו תחושה מוטעית יכולה להיות לאדם בתקופת סוכות?

ב. כיצד מצוות הסוכה מונעת תחושה זו?

2. על מנת שהסכך יהיה כשר צריך להקפיד על שני דברים :

א. שיהיה מהצומח הטבעי.

ב. ללא עיבוד מלאכותי בידי אדם.

(אפשר לסכך בכותנה אך לא בבגד עשוי כותנה. אפשר לסכך בעץ אך לא בכלי עשוי עץ).

לפי הרב אריאל, מהם המסרים העולים מהלכות אלו?

א. _____

ב. _____

פסקה שנייה-

3 א. אילו שני סוגי סכנות יכולות להיות לאדם? תני דוגמא לכל סוג.

ב. הסוכה מלמדת אותנו שלא החזק הפיזי יתן לנו את הביטחון אלא התורה וההלכה.

כיצד בא דבר זה לידי ביטוי בסכך וכיצד דבר זה בא לידי ביטוי בדפנות?



פסקה שלישית-

4. בפסקה הראשונה תיאר הרב אריאל את השמחה הטבעית שיש לאדם בזמן האסיף כאשר הוא שמח ביבולו- בעושרו. הרב אריאל ציין שזו שמחה מדומה. כיצד מצוות הסוכה מביאה אותנו לשמחה אמיתית?

פסקה רביעית-

5. "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים" (ויקרא כ"ג).

א. כתבי את שלוש הדעות מה היו אותן סוכות?

ב. מה המשותף לכל הדעות?



הרש"ר הירש-עבודת ה' בשמחה בכל השנה

עמוד 39



דברים ט"ז, ט"ו: "שְׂבַעַת יָמִים תַּחֲגֵל לַה' אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' כִּי יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אִךְ שִׂמַח".

1. הרש"ר הירש מתייחס לדברי הפסוק העוסקים בעליה לרגל בחג הסוכות אל ה"מקום אשר יבחר ה'". מהי המשמעות של העלייה של למקדש בחג האסיף יחד עם כל העם הנאסף שם, ולמה היא מביאה?

2. "וְהָיִיתָ אִךְ שִׂמַח"

מהי הברכה המיוחדת המתבטאת בביטוי: "אך שמח" ומהו היתרון שלה על פני "ושמחת"?

3. כיצד נובעת הברכה: "והיית אך שמח", מהעלייה לרגל?



שתי דרכים להתמודדות עם העצבות - הראי"ה קוק

עין אי"ה מסכת ברכות-עמ' 38



1. א. מהי הדרך הראשונה בה ניתן לשמח את האדם?

ב. "שמחה זו אינה שלמה ומתמדת" - מדוע?

"הדרך המובחר"

2. א. ע"פ הדרך המובחרת, מהו השלב הראשון בהתמודדות עם הדברים המעציבים את האדם?

ב. מהו השלב השני?

3. תני דוגמא להתמודדות עם העצבות ע"פ דרך זו.

4. מהו הנימוק לכך שבאמת אין סיבה לעצבות?

5. מה ראוי לעשות, במקום לשקוע בעצב? כיצד זה מועיל?

6. מהו הקל וחומר שילמד האדם בעניין התורה והמצוות?
